

2020

EUSRAT

műhelytanulmányok

2020

EUSTRAT

műhelytanulmányok

LUDOVIKA
EGYETEMI KIADÓ

Impresszum

**A Nemzeti Közszoigálati Egyetem
Eötvös József Kutatóközpont
Európa Stratégia Kutatóintézet kiadványa**

Szerkesztőbizottság

Bagi Nikoletta Dóra

Pató Viktória Lilla

Schmidt Laura

Tóth Bettina

Lektor:

Dr. Navracsics Tibor

A szerkesztőség címe: 1083 Budapest, Ludovika tér 2.

A szerkesztőség e-mail-címe: schmidt.laura@uni-nke.hu

Weboldal: <https://eustrat.uni-nke.hu>

Kiadó: Nemzeti Közszoigálati Egyetem, Ludovika Egyetemi Kiadó

Székhely: 1083 Budapest, Ludovika tér 2.

Kapcsolat: kiadvanyok@uni-nke.hu

A kiadásért felel: Deli Gergely rektor

Olvasószerkesztők: Bujdosó Hajnalka, Gergely Zsuzsánna, Resofszki Ágnes

Tördelőszerkesztő: Stubnya Tibor

Tartalom

Szerzők rövid szakmai életrajza 6

Biztonság- és védelempolitika

Tárnok Balázs

A Bizottság bemutatta a migrációs paktum új tervezetét – továbbra is a migráció menedzselése és nem annak megállítása a cél 12

Miszlivetz Áron James

Elnöki ügyek: transzatlanti partner vagy védelmi szövetséges? 19

Demokrácia és jogállamiság

Navracsics Tibor

Demokrácia és járvány 23

Gát Ákos Bence

Az Európai Unió és a jogállamiság: az elmúlt évtized trendje 28

Petri Bernadett

Münchhausen báró a mocsárban – Az Európai Parlament áprilisi távolsági plenáris ülése a koronavírus elleni küzdelemről 37

Pató Viktória Lilla

EYE 2020 – az Európai Ifjúsági Rendezvény és a részvételi demokrácia 44

Navracsics Tibor

Beszéd az Európai Unió állapotáról 51

Kalas Vivien

Közérdek vagy önérdék? – Az Európai Parlament választási reformról szóló javaslata 54

Digitalizáció, innováció és tudományfejlesztés

Pató Viktória Lilla

Nemek közötti egyenlőtlenség a digitális térben, a Digital Gender Gap 58

Pató Viktória Lilla

Újabb mérföldkőhöz érkezett az Európai Bizottság a Digitális Európa felé vezető úton 63

Gazdaság és pénzügy

Máthé Réka Zsuzsánna

Skizofrén csiga a nyeregben? 69

<i>Máthé Réka Zsuzsánna</i>		
A német nemzeti érdekek összeütközése a lopakodó föderalizmussal		74
<i>Máthé Réka Zsuzsánna</i>		
Mire lesz több és mire kevesebb pénz?		78
<i>Máthé Réka Zsuzsánna</i>		
Felértékelődött a régiók szerepe		82
<i>Máthé Réka Zsuzsánna</i>		
K mint katasztrófa?		85
<i>Kalas Vivien</i>		
Bizottsági jelentés egy erősebb Európáért		88
<i>Máthé Réka Zsuzsánna</i>		
Szegény Európa egyre szegényebb		92
<i>Máthé Réka Zsuzsánna</i>		
Csőbörből vödörbe: krízisből válságba?		96
<i>Petri Bernadett</i>		
Lehetetlenre nem szabad vállalkozni – uniós zöldpolitikai célok és a kisvállalkozások jövője		99

Kisebbségpolitika

<i>Varga Csilla</i>		
Megemlékezés vagy ünneplés? – Trianon a szomszédainknál		105

Oktatás és kultúra

<i>Kalas Vivien</i>		
Tanulmányi mobilitás: tovább nő a különbség Kelet- és Nyugat-Európa között?		109
<i>Kalas Vivien</i>		
Az európai oktatáspolitikai új irányvonalai		113
<i>Kalas Vivien</i>		
A tagállamok oktatási és képzési eredményei a 2020-as célok tükrében		117

Szomszédságpolitika

<i>Miszlivetz Áron James</i>		
Zágrábtól Záhgrábig: Csúcson a Nyugat-Balkán?		121

Uniós intézmények

<i>Petri Bernadett</i>		
Képviselői immunitás az Európai Parlamentben – A mentelmi jog alkalmazásának aktualitásai		124

<i>Petri Bernadett</i>	Érzékcslódás vagy integrációra mért ütés – miről is szól tulajdonképpen a Német Szövetségi Alkotmánybíróság döntése?	134
<i>Petri Bernadett</i>	Luxemburg kontra Strasbourg – jogértelmezési bizonytalanságok a tranzitóna vitában	144
<i>Petri Bernadett</i>	Ockham borotvája a Jogi Bizottságban – az új biztosjelöltek összeférhetlenségi vizsgálata	158
<i>Petri Bernadett</i>	Az Európai Parlament és a kiéheztetés politikája – néhány gondolat Katarina Barley nyilatkozatának margójára	164
<i>Petri Bernadett</i>	Időközi alelnökválasztás az Európai Parlamentben és a D'Hondt-rendszer aktualitásai	171
<i>Petri Bernadett</i>	Az Európai Unió 2020-ban V. – Az Európai Parlament	177

V4

<i>Tárnok Balázs</i>	Milyen hatással lesz az új szlovák kormány a V4-es együttműködésre?	186
----------------------	---	-----

English studies

<i>Áron James Miszlivetz</i>	Reimagining European Enlargement: A New Way Forward?	192
<i>Balázs Tárnok</i>	Impact of the Coronavirus on ECI Procedures – Will the Commission Extend Deadlines?	195
<i>Áron James Miszlivetz</i>	External Remedy for a Pandemic: Supporting the Eastern Partnership	201
<i>Áron James Miszlivetz</i>	Macro-financial Assistance in Challenging Times: The EU in Ukraine	205
<i>Balázs Tárnok</i>	Slovakia Still Applying the Beneš Decrees – Principle of Collective Guilt in the European Union	210
<i>Áron James Miszlivetz</i>	Western Balkans at the Door: The New Enlargement Package	217

Szerzők rövid szakmai életrajza

töltött be. 2014-ben külgazdasági és külügyminiszter volt, majd 2014 és 2019 között az Európai Bizottság kultúráért, oktatásért, ifjúságpolitikáért és sportügyért felelős biztosaként dolgozott.

Jelenleg a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Európa Stratégia Kutatóintézetének (Eustrat) vezetője és a Veszprém-Balaton 2023 Európa kulturális fővárosa program kormánybiztosa. E mellett a Nemzeti Közszolgálati Egyetem címzetes egyetemi tanára és az ELTE Állam- és Jogtudományi Kar Politikatudományi Intézetének egyetemi docense.

Pató Viktória Lilla a Nemzeti Közszolgálati Egyetem igazgatásszervező (BA) és nemzetközi közigazgatási tanulmányok szakirányon (MA) szerzett egyetemi diplomát 2012–2017 között, ami alatt az Erasmus-program keretein belül a Milánói Egyetem jogi karán is folytatott tanulmányokat, majd 2017-ben az NKE Közigazgatás-tudományi Doktori Iskolájában kezdte meg PhD-képzését a tudományirányítás kérdéseit kutatva. Egyetemi tanulmányai alatt több ízben szerzett szakmai tapasztalatot Magyarország Alkotmánybíróságán, az Országgyűlési Hivatalban és Magyarország Római Nagykövetségén.

2020-tól az Eötvös József Kutatóközpont Európa Stratégia Kutatóintézetben (Eustrat) az Európai Unió innovációs, digitalizációs és tudományfejlesztési szakterületeit vizsgálja.

Dr. Petri Bernadett a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen szerzett jogi diplomát. Tanulmányait Köztársasági Ösztöndíjjal végezte, emellett harmadévtől az Európai Közigazgatási Képzési Ösztöndíjprogram ösztöndíjasa. Ezt követően a Cambridge-i Egyetem képzése során angol jogi és európai uniós szakirányú tanulmányokat folytatott 2007 és 2010 között, majd közgazdasági szakterületen szerzett másoddiplomát a Budapesti Corvinus Egyetem Közgazdasági Továbbképző Intézeténél 2012-ben.

A jogi szakvizsga megszerzése után Budapesten, majd Brüsszelben folytatta szakmai tevékenységét, gazdasági jogi, szellemi alkotások joga, nemzetközi jogi és társasági jogi területen angol, német és francia nyelven.

Az Európai Parlament Schuman gyakornoki programja keretében került az uniós intézményekhez, ennek során először az Európai Parlament Elnökségi Főigazgatóságánál dolgozott, majd az Európai Néppárt Európai Parlamenti Frakciójánál szerzett további gyakorlatot. 2014-től szakmai tanácsadó

Szerzők rövid szakmai életrajza

az Európai Parlamentben, jogi, oktatásügyi területen, ezen belül szerzői jogi, valamint a digitális belső piachoz kapcsolódó egyéb jogalkotásért felelős.

Ezt követően az Európai Bizottságnál Dr. Navracsics Tibor, oktatásért, kultúráért, ifjúságpolitikáért és sportügyekért felelős uniós biztos kabinetjének Erasmus-programért, a DiscoverEU kezdeményezésért és az intézményközi kapcsolatokért felelős munkatársa.

Jelenleg politikai tanácsadó az Európai Parlamentben, és oktatói tevékenységet folytat a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karának Európajogi Tanszékén, intézményi kapcsolatok és az uniós intézmények gyakorlati működésének témakörében. 2020 márciusától a Nemzeti Közszerzői Egyetem keretében működő Eötvös József Kutatóközpont Európa Stratégia Kutatóintézet (EUSTRAT) kutatója.

Dr. Tárnok Balázs 2015-ben szerzett jogi diplomát (dr. jur.) a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karán. Erasmus-ösztöndíjas hallgatóként egy évet töltött Hollandiában, a Radboud Egyetemen. 2015-től a PPKE Jog- és Államtudományi Doktori Iskolájának hallgatója, 2020-ban szerzett doktori fokozatot (PhD). Doktori kutatási témája az európai uniós kisebbségvédelem, az európai polgári kezdeményezés és az őshonos nemzeti kisebbségek ebben rejlő lehetőségei. 2018-tól angol fordító szakjogász (LL. M.).

2016-tól jogi tanácsadó a Dr. Sobor Ügyvédi Irodában, ahol a Székely Nemzeti Tanács európai polgári kezdeményezésének jogi képviselőjét segítette. 2017-től a Rákóczi Szövetség jogi szakértője, feladata a Minority SafePack polgári kezdeményezés magyarországi aláírásgyűjtési kampányának szakmai koordinálása. 2018-tól a Miniszterelnökség Európai Uniós Kapcsolatokért felelős Államtitkárság Uniós Intézményi Kapcsolatokért felelős Főosztály munkatársa. 2019-től 2020 végéig a Nemzeti Közszerzői Egyetem Nemzetközi Igazgatóság munkáját segítette.

2018-tól a Rákóczi Szövetség alelnöke. Az elmúlt években tanácsadóként segítette a felvidéki Magyar Közösség Pártja munkáját, 2019-ben a párt európai parlamenti képviselőjelöltje.

2020 januárjától a Nemzeti Közszerzői Egyetem Eötvös József Kutatóközpont Európa Stratégia Kutatóintézetének (EUSTRAT) tudományos segédmunkatársa. Kutatási területei: európai uniós jog és politika, uniós kisebbségvédelem és kisebbségi jogok, európai polgári kezdeményezés, visegrádi együttműködés, civil politikai érdekérvényesítés.

Luxemburg kontra Strasbourg – jogértelmezési bizonytalanságok a tranzitóna vitában

Május közepén döntött¹ az Európai Unió Bírósága a magyar menekültügyi eljárással és tranzitónával kapcsolatos kérdésekben, és megállapította, hogy a tranzitónában való tartózkodás őrizetnek minősül, amelyre az uniós jog feltételrendszere és eljárási garanciái vonatkoznak. Alig fél évvel a döntést megelőzően a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bíróságának Nagytanácsa hozott ítéletet² az Ilias és Ahmed kontra Magyarország ügyben. Az ügy fő kérdése az volt, hogy őrizetnek minősül-e a menedékkérők várakoztatása a tranzitónában mindaddig, amíg kérelmük elbírálásra kerül. Az ítéletben a strasbourgi bíróság Nagytanácsa kimondta, hogy a menedékkérők ilyen módon történő várakoztatása nem minősül őrizetnek, így nem sértheti az Emberi Jogok Európai Egyezményét.³ Jelen tanulmány célja rámutatni azokra az összfüggésekre, amelyek ehhez a két ellentétes döntéshez vezethettek, továbbá annak vizsgálata, hogy milyen lehetséges következményekkel jár ez a jogalkalmazási következetlenség az uniós alapjogvédelem területén.

Az Európai Unióban érvényes menekültjogi szabályozás együttesen tartozik a tagállamok nemzeti joga, az uniós jog és a nemzetközi jog körébe. A bírósági ügyek egyre növekvő száma is jelzi, hogy egyre több esetben lép fel kollízió a három jogrendszer között. Az Európai Unió Bírósága (EUB) és az Emberi Jogok Európai Bíróságának (EJEB) egymáshoz viszonyuló kapcsolata az e területen zajló jogalkalmazás során mára már több mint problémás – hasonlóan az Európai Alapjogi Chartához⁴ (Charta) és az Emberi Jogok Európai Egyezményéhez (EJEE), amelyek kapcsolatáról jogforrási szinten mondhatjuk el ugyanezt.

¹ A Bíróság a C-924/19. sz. FMS és társai kontra Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság és Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság ügyben hozott 2020. május 14-ei ítélete.

² Az Emberi Jogok Európai Bíróságának a 47287/15. sz. Ahmed v. Hungary ügyben hozott 2019. november 21-ei ítélete.

³ Európa Tanács: *Emberi Jogok Európai Egyezménye*. Róma, (1950. november 4.).

⁴ Az Európai Unió Alapjogi Chartája.

A nemzeti bíróságok menekültügyi döntéshozatalában és a hatályos szabályok értelmezésében jelentős különbségek mutatkoznak. A lisszaboni szerződés által bevezetett, jelen kérdés szempontjából egyik legjelentősebb változás a bíróságok menedéjjoggal kapcsolatos joghatóságát érintette azzal, hogy eltörölte az Európai Gazdasági Közösséget létrehozó Szerződés 68. cikkét,⁵ amely korlátozta és a legfelsőbb bírói fórumokra szűkítette a bíróságok előzetes döntéshozatal kérelmezéséhez fűződő jogát a menedéjjoggal, a bevándorlással és a vízummal kapcsolatos kérdések esetében. Ezáltal ez a lehetőség valamennyi tagállami bíróság számára megnyílt, hatására pedig hirtelen jelentős mértékben megemelkedett ezeknek az ügyeknek a száma az EUB előtt.

Jogalkalmazási nehézségek a menekültügyben

A menekültügyi téren fennálló értelmezési viták alapfogalmi szinten vannak jelen a tagállami bíróságok között. Egyes nemzeti bíróságok például nem értenek egyet a 2004/83 EK irányelv (elismerésről szóló irányelv)⁶ 15. cikkének c) pontjával kapcsolatban azzal, hogy a nemzetközi humanitárius jog szerepe mint érvényes jogi eszköz alkalmazható az olyan kulcsfontosságú fogalmak értelmezésére, mint például a megkülönböztetés nélküli erőszak. A QD & AH (Irak)⁷ ügyben az angol fellebbviteli bíróság úgy ítélte meg, hogy a nemzetközi humanitárius jog nem használható értelmező eszközként, míg a Német Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság ezzel ellentétes álláspontot képviselt.⁸

Az Európai Unióban különféle és egyes esetekben egymást átfedő, folyamatosan növekvő számú menekültügyi normák léteznek. Ezt a jelenséget Garlicki „az emberi jogok alkotmányos védelme multidimenzionalitásának” nevezte,⁹

⁵ Európai Bizottság: *A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Közösségek Bíróságának a hatékonyabb jogvédelem biztosítása céljából az Európai Közösséget létrehozó szerződés IV. címének a Bíróság hatáskörével kapcsolatos rendelkezései kiigazításáról* (2006. június 28.).

⁶ A Tanács 2004/83/EK irányelve a harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekültként vagy a más okból nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésének feltételeiről és az e státuszok tartalmára vonatkozó minimumszabályokról.

⁷ A United Kingdom: Court of Appeal (England and Wales) C5/2008/1706 & No. 2. C5/2009/0251 sz. QD (Iraq) v. Secretary of State for the Home Department; AH (Iraq) v. Secretary of State for the Home Department ügyben hozott 2009. június 24-ei ítélete.

⁸ A Federal Administrative Court (Deutschland) 10 C 4.09. sz. QD and AH v. Secretary of State for the Home Department ügyben hozott 2010. április 27-ei ítélete.

⁹ Lech Garlicki: *Cooperation of Courts: The Role of Supranational Jurisdictions in Europe. International Journal of Constitutional Law*, 6. (2008), 3–4. 509–530.

ami inkább szerénykedő eufemizmus. A valóságban az EJEE és az Alapjogi Charta gyakorlatilag két párhuzamos anyagi jogi, az EJEB és az EUB pedig két párhuzamos eljárásjogi dimenziót teremt a területen. A Charta szövege ugyan több ponton megkísérli, hogy összeköttetést teremtsen e dimenziók között, ilyen például a 18. cikk,¹⁰ amely szerint: „A menekültek jogállásáról szóló 1951. július 28-i genfi egyezmény és az 1967. január 31-i jegyzőkönyv rendelkezéseivel, valamint az Európai Unióról szóló szerződéssel és az Európai Unió működéséről szóló szerződéssel [...] összhangban a menedékjogot biztosítani kell.” Ez azonban nem teremt közvetlen hatályt, a rendelkezés implementációja a másodlagos uniós jogtól és a tagállamok végrehajtásától függ.

Hasonló célja van a Charta 19. cikkének is.¹¹ A Charta magyarázata szerint (2000. évi európai egyezmény) e cikk (1) bekezdésének értelme és hatálya megegyezik az EJEE 4. Jegyzőkönyvének 4., a kollektív kiutasításról szóló cikkével,¹² a (2) bekezdés pedig az EJEE 3. cikke¹³ alkalmazására épülő esetjogot emeli be, két alapelvre épülve: a megkülönböztetés tilalmára és az önkényesség tilalmára nézve. Ezenfelül pontosítja a *non-refoulement* elvét, amelynek megfelelően senki sem toloncolható ki vagy utasítható ki olyan államba, vagy adható ki olyan államnak, ahol komolyan fenyegeti az a veszély, hogy halálra ítélik, kínozzák, vagy más embertelen bánásmódnak vagy büntetésnek vetik alá. Közvetlen hatály azonban ebből a rendelkezésből sem származik.

A jelen esetben releváns probléma, mint fentebb említettem, ennél sokkal általánosabb eredetű, és elsősorban az EJEE és az Európai Unió – vagy még inkább az EUB és az EJEB – közötti meglehetősen visszás kapcsolatra utal vissza.

Nec possum tecum vivere nec sine te¹⁴

Az Európai Uniót – még mint Európai Közösséget – eredetileg elsősorban olyan nemzetközi közösségként hozták létre, amelynek tevékenysége a gazdasági integrációra irányult. Az úgynevezett alkotmányos értékekre vonatkozó igény elsősorban annak kapcsán alakult ki, hogy az Európai Unió Bírósága megerősítette a közvetlen hatály és az európai jog elsődlegessége elvét, a határozatoknak

¹⁰ Az Európai Unió Alapjogi Chartája, 18. cikk.

¹¹ Az Európai Unió Alapjogi Chartája, 19. cikk.

¹² Emberi Jogok Európai Egyezménye.

¹³ Emberi Jogok Európai Egyezménye.

¹⁴ „Nem tudok én már sem teveled, sem nélküled élni” – Ovidius: *Amores* (ford. Horváth I. Károly).

a tagállamok nemzeti és alkotmányjogával való összeegyeztethetőségét viszont nem vizsgálta (Stork-ügy,¹⁵ Ruhrkohlen-Verkaufsgesellschaft ügy¹⁶), egyes nemzeti bíróságok pedig őszinte aggodalmukat fejezték ki ennek kapcsán.

Így aztán, mint ismeretes, 1974-ben mind a német, mind az olasz alkotmánybíróság egy-egy olyan ítéletet hozott (Solange¹⁷ és Frontini¹⁸), amelyben kinyilvánították, hogy jogukban áll felülvizsgálni az európai jogszabályokat annak érdekében, hogy az alkotmányos jogoknak való megfelelésüket biztosítsák. Ennek hatására aztán az Európai Bíróság ítélkezési gyakorlatán keresztül egyre több esetben erősítette meg az alapvető jogok tiszteletben tartásának elvét.

A fentiek után logikus lépésnek tűnt, hogy a tagállamokat követően az Európai Közösség is csatlakozzon az EJEE-hez. Az Európai Bizottság több alkalommal javasolta is ezt, az Európai Bíróság azonban – nem meglepő módon – sosem szorgalmazta az ügyet. Első ízben 1994-ben kérte fel a Bizottság, hogy foglaljon állást a kérdéssel kapcsolatban, ennek nyomán pedig az EUB 1996. évi 2/94. véleményében¹⁹ megállapította, hogy a Szerződés nem rendelkezett olyan hatáskörrel, amelynek keretében az Európai Közösség az emberi jogok tekintetében szabályokat tudna elfogadni, vagy, hogy nemzetközi egyezményeket kössön ezen a területen. Így aztán a csatlakozás vonatkozásában megállapította, hogy az jogi értelemben lehetetlen.

A dilemmát végül a lisszaboni szerződés²⁰ lett volna hivatott feloldani a 6. cikk (2) bekezdésének bevezetésével, kötelezővé téve az EU számára az EJEE-hez történő csatlakozást. Ez azonban azt is jelentette volna, hogy az EU tevékenysége alávethető az Emberi Jogok Európai Unió Bírósága általi felülvizsgálatnak az alapvető jogok vonatkozásában, ami sokakból komolyabb ellenérzéseket váltott ki.

¹⁵ A Bíróság a 1-58. sz. Friedrich Stork & Cie v High Authority of the European Coal and Steel Community ügyben hozott 1959. február 4-ei ítélete.

¹⁶ A Bíróság a 36, 37, 38-59 and 40-59. sz. räsident Ruhrkolen-Verkaufsgesellschaft mbH, Geitling Ruhrkohlen-Verkaufsgesellschaft mbH, Mausegatt Ruhrkohlen-Verkaufsgesellschaft mbH and I. Nold KG v High Authority of the European Coal and Steel Community ügyekben hozott 1960. július 15-ei ítélete.

¹⁷ A Bundesverfassungsgericht 37, 271. sz. Solange I., 1974. május 29-ei ítélete.

¹⁸ Az Italian Constitutional Court a 2 CMLR 372. sz. Frontini v Minister delle Finanze ügyben hozott 1974. évi ítélete.

¹⁹ Opinion Pursuant to Article 228 of the EC Treaty – Opinion of the Court. Luxembourg, 1996. március 28.

²⁰ Európai Unió: *Lisszaboni Szerződés az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Közösséget létrehozó szerződés módosításáról*. Lisszabon, (2007. december 13.).

Szerződésben előírt kötelezettségéből adódóan 2010-ben, a lisszaboni szerződés hatálybalépését követően, az EU meg is kezdte a tárgyalásokat az Európa Tanáccsal a csatlakozási megállapodás tervezetéről. Ezt 2013 áprilisában véglegesítették, majd júliusban a Bizottság felkérte a Bíróságot, hogy határozzon a megállapodás szerződésekkel való összeegyeztethetőségéről. A Bíróság azonban – nem meglepő módon – ismét elutasító véleményt adott ki (2/13 vélemény).²¹

Az EUB egyik fő érve, hogy a csatlakozás alkalmas a tagállamok közötti kölcsönös bizalom veszélyeztetésére. A Bíróság szerint „a tagállamok közötti kölcsönös bizalom alapvető fontosságú az uniós jogban, tekintve hogy ez teszi lehetővé egy belső határok nélküli terület létrehozását és fenntartását”. Ugyanakkor a csatlakozás azt követelné meg mindegyik tagállamtól, hogy ellenőrizze az alapvető jogok más tagállamok általi tiszteletben tartását, ezért az „alkalmas az Unió alapjául szolgáló egyensúly, valamint az uniós jog autonómiájának veszélyeztetésére”. Ez az érv már önmagában is sokat levon a hatalmának elvesztésén aggódó EUB hitelességéből, hiszen az említett tevékenység valamennyi jogállamisági mechanizmus alapja, és nem utolsósorban egyes uniós tagállamok kedvenc foglaltossága volt már a döntés meghozatalának idején is.

További ellenérvként fogalmazta meg az EUB, hogy a csatlakozás *fenyegetést jelentene az előzetes döntéshozatal iránti eljárásra*. Az EUMSZ 267. cikke²² alapján a tagállami bíróságok az EU-s joganyag értelmezését kérve előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel fordulhatnak az EUB-hoz. Az EUB szerint ez az eljárás az EU alappillére, amely megteremti az uniós szintű bírósági párbeszédet, és amelynek „célja az EU-s jog egységes értelmezése”. Az EUB kiemeli, hogy mivel az EJEE az uniós jog szerves részét képezné, az EJEB működési körében ismert hasonló mechanizmus jelentősen korlátozná az előzetes döntéshozatali eljárás autonómiáját és hatékonyságát.

Alternatív megoldásként az Európai Tanács 1999. évi kölni ülésén döntés született egy, az Alapjogi Charta Tervezetét kidolgozó Konvent összehívásáról, amelynek motivációja elsősorban onnan eredt, hogy az Európai Bíróság képes legyen önálló bírósági felülvizsgálatot végezni az alapvető jogok területén, és megszületett az Európai Unió Alapjogi Chartája.

A Chartát kétszer is kihirdették, először 2000-ben, Nizzában, majd módosítását követően 2007. december 12-én ünnepélyes keretek között Strasbourgban. Az EUSZ 6. cikke (1) bekezdésének megfelelően a lisszaboni szerződés

²¹ A Bíróság 2/13. sz. véleménye. 2014. december 18.

²² Az Európai Unió működéséről szóló szerződés egységes szerkezetbe foglalt változata.

2009. december 1-jei elfogadása óta közvetlen hatállyal rendelkezik, ez azonban ennél összetettebb kérdést jelent a valóságban. Általános alkalmazását az 51. cikk²³ az uniós intézményekre és szervekre korlátozza, a tagállamokra pedig az európai uniós jog végrehajtásának körében alkalmazandó, kivételt képez ez alól Lengyelország – illetve a brexitet megelőzően az Egyesült Királyság –, ahol csak annyiban keletkeztet érvényesíthető jogokat, amennyiben az érintett tagállam ilyen jogokról nemzeti jogában külön rendelkezik.

Ilias és Ahmed kontra Magyarország – a strasbourgi döntés és annak háttere

Az ügyben 2015. szeptember 15-én érkezett meg a magyar–szerb határszakszon lévő röszkei tranzitónába a két bangladesi állampolgár. Menedékjogi kérelmüket érkezésük napján nyújtották be. Ezt követően a tranzitónában kellett maradniuk, ezt Magyarország felé nem hagyhatták el. Menedékjogi kérelmüket szintén ezen a napon elbírálta és elutasította a menekültügyi hatóság azon az alapon, hogy Szerbia biztonságos harmadik országnak minősül, majd elrendelte a kérelmezők kiutasítását Magyarország területéről. A kérelmezők megtámadták a döntést. A kérelmezők bírósági felülvizsgálatának eredményeként a bíróság helybenhagyta a menekültügyi hatóság döntését, és jogerős határozatot hozott 2015. október 5-én. Ezt követően a kérelmezők elhagyták a tranzitónát Szerbia irányában, majd keresetet nyújtottak be az EJEB-hez, amelyet több hivatkozásra alapítottak.

Először is a kérelmezők szerint, vonatkozásukban Szerbia nem tekinthető biztonságos harmadik országnak. Kérelmük elbírálásakor szerintük a hatóság nem volt alapos, és az egyéniesített kivizsgálás sem történt meg, amely sérti az EJEE 3. cikkét²⁴ és 13. cikkét.²⁵ A tranzitónában való fogva tartásuk embertelen bánásmódnak minősül, megsértve ezzel az EJEE 3. cikkét. Továbbá, a jelen elemzés szempontjából legfontosabb hivatkozás szerint a tranzitónában szabadságuktól való megfosztásuk jogellenes volt, és bírósági felülvizsgálati lehetőség sem volt számukra, kimerítve ezzel az EJEE 5. cikkének (1) bekezdését.²⁶

²³ Az Európai Unió Alapjogi Chartája, 51. cikk.

²⁴ Emberi Jogok Európai Egyezménye, 3. cikk.

²⁵ Emberi Jogok Európai Egyezménye, 13. cikk.

²⁶ Emberi Jogok Európai Egyezménye, 5. cikk (1) bekezdés.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága megvizsgálta, hogy a kérelmezők tranzitónában történő elhelyezése sértette-e őket személyi szabadságukban. 2017. március 14-én hozott döntésében²⁷ az EJEB azt állapította meg, hogy a zónában való őrizet de facto szabadságtól való megfosztás, és mivel őrizetbe vétel nem történt, így a kérelmezőknek nem volt lehetősége bírói jogorvoslattal élni a tranzitónában való elhelyezésükkel szemben.

Ennek alapján az EJEB a tranzitónában való őrizetet jogszerűtlennek minősítette, és úgy foglalt állást, hogy az átutazási övezetben tartásával Magyarország megfosztotta a kérelmezőket a szabadságtól, ami megsértette az 5. cikk (1) bekezdésének *f*) pontját,²⁸ mivel ezen intézkedéseknek nem volt jogalapja a nemzeti jogban.

Az EJEB döntésében kiemelte, hogy „pusztán az a tény, hogy számukra lehetőség volt arra, hogy önkéntesen visszatérjenek Szerbiába, amely soha nem fogadta el visszafogadását, nem zárhatja ki a szabadsághoz való jog megsértését”. Az Amuur kontra Franciaország²⁹ ügyben hozott ítélet indokolására hivatkozott, amelyben az EJEB korábban rámutatott, hogy „ez a lehetőség – önkéntesen elhagyni az országot – elméletivé válik, ha egyetlen olyan ország sem kínál védelmet, amely hasonló ahhoz a védelemhez, amelyet elvárnak találni abban az országban, ahol a menedékkérők hajlamosak vagy hajlandóak befogadni őket.”

A döntést követően a Magyar Kormány az EJEB Nagytanácsához fordult. A Nagytanács alaposan megvizsgálta az 5. cikk alkalmazhatóságának feltételeit, és olyan kritériumokat azonosított, amelyeket a korábbi esetekben állapítottak meg a repülőtéri tranzitövezetek és a bevándorlók befogadóközpontjaival kapcsolatos ügyek során. Ezek egyébként történetesen ugyanazok a lentebb részletezett ítéletek voltak, amelyekre az EJEB tanácsa előző döntését alapította, s amelyekből azonban az EJEB Nagytanácsa egy teljesen más következtetést vont le. A fentebb is említett 1996-os Amuur kontra Franciaország ügyben a kérelmezőket az Orly repülőtéren tartották fogva 20 napig, szigorú őrizet alatt. Szintén repülőtéri tranzitónában való fogva tartás miatt állapította meg az EJEB az 5. cikk sérelmét a Shamsa kontra Lengyelország³⁰ ügyben, ahol két líbiai állampolgárt utasítottak ki Lengyelországból, ennek a végrehajtásáig pedig fogva tartották őket a varsói repülőtéren. A Riad és Idiab

²⁷ Az EJEB 47287/15. sz. Ilias and Ahmed v. Hungary ügyben hozott 2017. március 14-ei ítélete.

²⁸ Emberi Jogok Európai Egyezménye, 5. cikk (1) bekezdés *f*) pont.

²⁹ Az EJEB 19776/92. sz. Amuur v. France ügyben hozott 1996. június 25-ei ítélete.

³⁰ Az EJEB 45355/99 és 45357/99. sz. Shamsa v. Poland ügyekben hozott 2003. november 27-ei ítélete.

kontra Belgium³¹ ügyben a kérelmezőket Brüsszelben, szintén a nemzetközi tranzitónában tartották fogva. A Nolan és K. kontra Oroszország³² ügyben egy amerikai állampolgár Oroszországba való visszatérését akadályozták meg a nemzeti hatóságok, és éjszakára a repülőtéren tartották fogva. Az EJEB ítélete szerint ezekben az ügyekben a fogva tartás körülményeire, illetve magára a szabadságelvönás tényére tekintettel sérültek az 5. cikkben foglaltak.

A Nagytanács szerint ezek az esetek egyfajta „*argumentum a contrario*”³³ következtetéssel alkalmazhatók a jelen helyzetre, vagyis az említett ügyekben szereplő kritériumok nem voltak megállapíthatók jelen ügy tényállásában. Ennek megfelelően pedig a kérelmezőket a magyar hatóságok ténylegesen nem fosztották meg szabadságuktól. A kérelmezők a Nagytanács szerint ugyanis saját kezdeményezésre döntöttek úgy, hogy Szerbiából belépnek Magyarországra, és számukra a visszatérés lehetősége Szerbiába anélkül állt nyitva, hogy az életüket vagy egészségüket közvetlenül veszély fenyegette volna.

Az EUB-döntés és háttere

Ebben az ügyben a Szerbián keresztül Magyarországra érkező két iráni, illetve két afgán állampolgár 2018 végén és 2019 elején menedékkérelmet nyújtott be a magyar hatóságok előtt. A hatóságok – a fentebb ismertetett Ilias és Ahmed ügyhöz hasonlóan – a szerb–magyar határ melletti röszkei tranzitónát jelölték ki részükre szálláshelyként. A négy állampolgár menedékkérelmét elutasították azon nemzeti jogszabályi rendelkezés alapján, amely szerint a „biztonságos tranzitországon” keresztül Magyarországra érkező személyek által benyújtott menedékkérelmeket a kérelmek érdemi vizsgálata nélkül el kell utasítani.

A magyar hatóságok ezt követően megkeresték az illetékes szerb hatóságokat az érintett személyek Szerbia általi visszafogadása érdekében. Szerbia azonban megtagadta e személyek visszafogadását, mivel nem jogellenesen léptek Magyarország területére, így az Európai Unió és Szerbia által kötött visszafogadási egyezmény alkalmazási feltételei nem állnak fenn. Ezt követően a magyar hatóságok elrendelték Iránba, illetve Afganisztánba való kitoloncolásukat. Az érintett iráni és afgán állampolgárok keresetet indítottak egyrészt

³¹ Az EJEB 29787/03 és 29810/03 sz. Riad and Idiab v. Belgium ügyben hozott 2008. január 24-ei ítélete.

³² Az EJEB 2512/04 sz. Nolan and K. v. Russia ügyben hozott 2009. február 12-ei ítélete.

³³ Az ellenkezőből való következtetés elve.

azon az alapon, hogy visszafogadásuk Szerbia általi megtagadását követően a magyar hatóságoknak folytatniuk kellett volna az eredeti menedékkérelmük érdemi vizsgálatára irányuló eljárást. Megítélésük szerint továbbá a röszkei tranzitónában való elszállásolásuk feltételei a befogadási irányelv értelmében jogellenes őrizetnek minősülnek.

Az Európai Bíróság elsősorban mind a nemzetközi védelmet kérelmezők (az eljárási³⁴ és a befogadási irányelv³⁵), mind pedig a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok (a visszatérési irányelv)³⁶ őrizetére vonatkozó szabályokra tekintettel vizsgálta az érintettek röszkei tranzitónában fennálló helyzetét. Az EUB döntésében³⁷ úgy foglalt állást, hogy őrizetnek minősül a harmadik országbeli állampolgárok azon kötelezettsége, hogy folyamatosan a tagállam külső határán található tranzitónában tartózkodjanak, amelyet önkéntesen semmilyen irányban nem hagyhatnak el jogszerűen. A döntés a 2008/115 irányelv 15. cikkének³⁸ egyes bekezdései és azzal összefüggésben a Charta³⁹ 1., 4., 6., 47. és 52. cikkének értelmezése alapján született. Az EUB a Charta hivatkozott rendelkezéseit és az uniós menekültügyi előírásokat együttesen vizsgálta arra nézve, hogy annak értelmében személyes szabadságtól való megfosztásnak minősül-e a tranzitónában történő elhelyezés, összeegyeztethető-e vele, ha harmadik országbeli állampolgár őrizetbe vételére kizárólag azért kerül sor, mert kiutasítás hatálya alatt áll, és anyagi fedezet hiányában saját magáról (szállásáról és ellátásáról) gondoskodni nem tud, szükséges-e vizsgálni a szükségesség és arányosság, őrizet alternatíváit, továbbá jogsértő-e, ha az őrizet pontos időtartama, beleértve annak végső időpontját, nincs meghatározva.

A döntés értelmében az őrizet a mozgásszabadságtól való megfosztást jelenti, nem pedig annak pusztán korlátozását feltételezi. Megállapításai szerint ezt a megfosztást az jellemzi, hogy az érintett személyt egy meghatározott helyen különítik el a népesség többi részétől. Az ítélet által hivatkozott ajánlások szerint a fogva tartásával kapcsolatos intézkedéseket a következőképpen

³⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2013/32/EU irányelve a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról.

³⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2013/33/EU irányelve a nemzetközi védelmet kérelmezők befogadására vonatkozó szabályok megállapításáról (átdolgozás).

³⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2008/115/EK irányelve a harmadik országok illegálisan tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról.

³⁷ A Bíróság a C-924/19. sz. 2020. május 14-ei ítélete.

³⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 2008/115/EK irányelve, 15. cikk.

³⁹ Az Európai Unió Alapjogi Chartája.

határozza meg: „a [menedékkérők] olyan szorosan lehatárolt vagy korlátozott területen tartása, ahol meg vannak fosztva szabadságuktól”, emellett pedig pontosítja, hogy „a lakó- vagy tartózkodási hellyel kapcsolatos korlátozások hatálya alatt álló személyek általánosságban nem minősülnek fogvatartási intézkedések alá vont személyeknek”. Az ítélet az Egyesült Nemzetek Menekültügyi Főbiztosságának iránymutatására⁴⁰ is hivatkozik, amely a menedékkérők fogva tartását akként határozza meg, hogy az „a szabadságelvonás szabadságtól való megfosztást vagy olyan zárt helyre való korlátozást jelent, amelyet a menedékkérő nem hagyhat el tetszése szerint, ideértve többek között a börtönt, a speciális rendeltetésű fogvatartó létesítményeket, valamint a zárt befogadó központokat, őrzött szállásokat és egyéb zárt létesítményeket”, emellett pedig pontosítja, hogy „[a] szabadságelvonás (fogva tartás) és a szabad mozgás enyhébb korlátozásai közötti különbségtétel a korlátozás mértéke alapján történik, nem pedig annak jellege és módja alapján”.

Összességében tehát az EUB szerint a menekültügyi uniós jogszabályokat a Charta rendelkezéseivel együttesen akként kell értelmezni, hogy őrizetre jellemző szabadságelvonást képez a harmadik országbeli állampolgárok arra kötelezése, hogy folyamatosan korlátozott és zárt területű tranzitónában tartózkodjanak, amelyen belül korlátozottan és felügyelet mellett mozoghatnak.

Parturient montes nascetur ridiculus mus⁴¹

Mint láthatjuk, az EJEB Nagytanácsa és az EUB ítéletének különbözősége elsősorban nem a tényállásbeli különbségekre vezethető vissza, hiszen az EJEB alapvetően nem vette figyelembe, hogy a kérelmezők Szerbia felé elhagyták Magyarországot, hasonlóképpen kis szerepet játszott az EUB döntése alapjául szolgáló indokok között, hogy annak az ügynek a kérelmezőit pedig Irán és Afganisztán felé toloncolták ki. Sem az EJEB, sem az EUB nem vizsgálta meg a bevándorlási fogva tartás szükségességét eljárásában, mégis, a hasonló tényállási elemek mellett a két bíróság eltérő alapjogi védelmi szintet állapított meg az EJEB és a Charta alapján. A konfliktust tehát, amely szerint az EUB és az EJEB eljárása két, egymással homlokegyenest ellentétes döntéshez

⁴⁰ United Nations High Commissioner for Refugees: *Fogvatartás: iránymutatás*. Switzerland, 2012.

⁴¹ „Hegy vajúdott s született egy nevetséges szürke egérke.” Horatius: *Ars Poetica* (ford.: Bede Anna).

vezetett, elsősorban a Charta és az EJEE egymáshoz való viszonya alapján érdemes vizsgálni és értelmezni.

A Charta értelmezéséről és a védelem szintjéről az 52. és 53. cikk⁴² rendelkezik, amelyek alapján az alapjogok korlátozásának általános szabályain túl egyrészt a tagállami alkotmányos hagyományok, másrészt az EJEE jelenti a színvonalat. Ez a szabály tehát azt jelenti, hogy amennyiben az EJEB joggyakorlata megemeli egy alapjogra vonatkozóan a védelmi szintet, vagy kiterjeszti annak terjedelmét, akkor az EU-jog autonómiája megszűnik, és követnie kell ezt a megemelt minimumszabályt. Az EJEB védelmi szintet csökkentő gyakorlata esetén ezzel szemben alapvetően nem lehetséges a Charta megszorító értelmezése.

Az EUB főtanácsnoka ennek alapján pedig megállapította,⁴³ hogy a Bíróság jogosult az Európai Unió Alapjogi Chartája említett jogokkal kapcsolatos rendelkezéseinek önállóan értelmezésére, és rámutat arra, hogy e rendelkezéseket már magában foglalja az „őrizet” a befogadási irányelvben szereplő fogalma. Így, noha a Charta megköveteli, hogy az abban kimondott olyan jogokat, amelyek megfelelnek az EJEE-ben biztosított jogoknak, úgy értelmezzék, hogy e jogok tartalma és terjedelme megegyezzen az EJEE által biztosított jogok tartalmával és terjedelmével, a Bíróság értelmezheti úgy a Chartában szereplő azon jogokat, amelyeknek a tartalma hasonló az EJEE-ben szereplő jogokéhoz, hogy ezen értelmezés az EJEE által biztosítottnál magasabb szintű védelmet eredményezzen. A főtanácsnok azt javasolta a Bíróságnak, hogy a jelen ügyekben ezt a megközelítést alkalmazza – és ez így is történt. Ez a lépés a Charta 52. és 53. cikkei szerint alapvetően jogszerűnek tekinthető, azonban többek között azt a kérdést is felveti, hogy mennyiben szolgálja az EUB esetjoga által olyannyira favorizált uniós jog elsőbbségét, egységességét és hatékonyságát.

Az EJEB és az EUB között nem áll fenn semmilyen intézményközi megállapodás az egymást részben átfedő hatáskörök rendezésére. A Charta és az alapító szerződések alapján az EJEB joggyakorlata, mint fentebb is olvasható, egyfajta minimumstandardként érvényesül, az EUB számára azonban, annak eseti döntéseiből egyre inkább az olvasható ki, hogy hajlik az EJEB alapszabályaitól való eltérésre az uniós jog teljes érvényesülése biztosításának égisze alatt.

⁴² Az Európai Unió Alapjogi Chartája, 52. és 53. cikk.

⁴³ Az Európai Unió Bírósága: *A főtanácsnok indítványa a C-924/19. PPU. és C-925/19. PPU. sz. egyesített ügyekben FMS és társai kontra Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság és Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság*. 50/20. sz. sajtóközlemény. Luxembourg, (2020. április 23.).

Míg tehát a röszkei ügyben hozott döntés formai értelemben megindokolható azzal, hogy az EUB a „legkedvezőbb rendelkezés elvét” kívánja követni, a nemzeti alkotmányok által biztosított alapjogvédelemmel kapcsolatban már nem olyan megengedő. A Melloni-ítéletben⁴⁴ az alapjogvédelem nemzeti alkotmányos szintjének érvényesítését már korlátoknak vetette alá. A döntés szerint az alkotmányos alapjogok (az Alapjogi Chartánál) magasabb védelmi szintjének biztosítása az EUB szerint nem sodorhatja veszélybe a Charta által meghatározott és a Bíróság által értelmezett alapjogi védelmi szintet, sem pedig az uniós jog elsőbbségét, egységességét és hatékonyságát. Bármennyire nem vezethető ez le a Charta vonatkozó cikkeinek értelmezéséből, a gyakorlatban a Charta alkalmazása vezethet magasabb szintű védelemhez, mint amelyet az EJEE nyújt, a tagállamok által kínált alapjogvédelem azonban nem haladhatja meg a Charta által meghatározott védelmi szintet.

A másik pont, ahol a röszkei ügyben hozott döntés komoly kérdéseket vet fel, a Bosphorus-formula. Ezt a vélelmet 2005-ben hozott döntésével alapította az EJEB,⁴⁵ és ennek alapján az uniós jogban az alapvető jogok azonos szintű védelemben részesülnek az EJEE által biztosítottal. A vélelem szerint tehát az EJEE és az uniós szintű alapjogvédelem gyakorlatilag csereszabatos kellene hogy legyen – legalábbis az EJEB megközelítésében ez így van.

A harmadik vitás kérdés pedig ahhoz a nem várt fordulathoz kapcsolódik, amennyiben az EU végül – Szerződésben előírt kötelezettségét teljesítve – valóban csatlakozna az Emberi Jogok Európai Egyezményéhez, és ebből fakadóan az EJEB hatáskört nyerne az uniós jogi aktusok EJEE rendelkezéseinek való megfeleléségének vizsgálatára. S míg az EUB, saját autonómiája védelmének érdekében, utolsó leheletéig küzdeni látszik a csatlakozás ellen, a széttartó esetjogi rendelkezések egyre inkább alátámasztani látszanak, hogy mindez mára már véglegesen ellehetetlenült.

2020. június 18.

⁴⁴ A Bíróság a C-399/11. sz. Stefano Melloni v Ministerio Fiscal ügyben hozott 2013. február 26-ai ítélete.

⁴⁵ Az EJEB a 45036/98 sz. Bosphorus Airways v. Ireland ügyben hozott 2005. június 30-ai ítélete.

Felhasznált irodalom

- A Bíróság 2/13. sz. véleménye. (2014. december 18.). Online: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:62013CV0002>
- Európai Bizottság: *A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Községek Bíróságának a hatékonyabb jogvédelem biztosítása céljából az Európai Közösséget létrehozó szerződés IV. címének a Bíróság hatáskörével kapcsolatos rendelkezései kiigazításáról* (2006. június 28.). Online: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:52006DC0346&from=nl>
- Az Európai Parlament és a Tanács 2008/115/EK irányelve a harmadik országok illegálisan tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról. Online: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A32008L0115>
- Az Európai Parlament és a Tanács 2013/32/EU irányelve a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról. Online: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A32013L0032>
- Az Európai Parlament és a Tanács 2013/33/EU irányelve a nemzetközi védelmet kérelmezők befogadására vonatkozó szabályok megállapításáról (átdolgozás). Online: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=celex%3A32013L0033>
- Az Európai Unió Alapjogi Chartája.* Az Európai Unió Hivatalos Lapja, C 83/391, (2010. március 30.). Online: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:12010P/TXT&from=EN>
- Az Európai Unió Bírósága: *A főtanácsnok indítványa a C-924/19. PPU. és C-925/19. PPU. sz. egyesített ügyekben FMS és társai kontra Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság és Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság.* 50/20. sz. sajtóközleménye, Luxembourg, (2020. április 23.). Online: <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2020-04/cp200050hu.pdf>
- Az Európai Unió működéséről szóló szerződés egységes szerkezetbe foglalt változata.* 2012/C 326/01. Online: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT>
- Európa Tanács: *Emberi Jogok Európai Egyezménye.* Róma, (1950. november 4.). Online: www.echr.coe.int/Documents/Convention_HUN.pdf
- Európai Unió: *Lisszaboni Szerződés az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Közösséget létrehozó szerződés módosításáról.* Lisszabon, (2007. december 13.). Online: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3AC2007%2F306%2F01>
- Garlicki, Lech: *Cooperation of Courts: The Role of Supranational Jurisdictions in Europe.* *International Journal of Constitutional Law*, 6, (2008), 3–4. 509–530. Online: <https://doi.org/10.1093/icon/mon025>
- Opinion Pursuant to Article 228 of the EC Treaty – Opinion of the Court.* Luxembourg, (1996. március 28.). Online: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:3645916a-61ba-4ad5-84e1-57767433f326.0002.02/DOC_1&format=PDF
- A Tanács 2004/83/EK irányelve a harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekültként vagy a más okból nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésének feltételeiről és az e státuszok tartalmára vonatkozó minimumszabályokról. Online: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/ALL/?uri=celex:32004L0083>

Luxemburg kontra Strasbourg – jogértelmezési bizonytalanságok...

United Nations High Commissioner for Refugees: *Fogvatartás: iránymutatás*. Switzerland, (2012). Online: www.unhcr.org/hu/wp-content/uploads/sites/21/2016/12/UNHCR-fogvatartasi-iranyelvek_2012.pdf

Ítéletek

- A Bíróság a 1-58. sz. Friedrich Stork & Cie v High Authority of the European Coal and Steel Community ügyben hozott 1959. február 4-ei ítélete
- A Bíróság a 36, 37, 38-59 and 40-59. sz. räsident Ruhrkolen-Verkaufsgesellschaft mbH, Geitling Ruhrkohlen-Verkaufsgesellschaft mbH, Mausegatt Ruhrkohlen-Verkaufsgesellschaft mbH and I. Nold KG v High Authority of the European Coal and Steel Community ügyekben hozott 1960. július 15-ei ítélete
- A Bíróság a C-399/11. sz. Stefano Melloni v Ministerio Fiscal ügyben hozott 2013. február 26-ai ítélete
- A Bíróság a C-924/19. sz. FMS és társai kontra Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság és Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság ügyben hozott 2020. május 14-ei ítélete
- A Bundesverfassungsgericht 37, 271. sz. Solange I., 1974. május 29-ei ítélete
- Az EJEB 19776/92. sz. Amuur v. France ügyben hozott 1996. június 25-ei ítélete
- Az EJEB 45355/99 és 45357/99. sz. Shamsa v. Poland ügyekben hozott 2003. november 27-ei ítélete
- Az EJEB a 45036/98 sz. Bosphorus Airways v. Ireland ügyben hozott 2005. június 30-ai ítélete
- Az EJEB 29787/03 és 29810/03 sz. Riad and Idiab v. Belgium ügyben hozott 2008. január 24-ei ítélete
- Az EJEB 2512/04 sz. Nolan and K. v. Russia ügyben hozott 2009. február 12-ei ítélete
- Az EJEB 47287/15. sz. Ilias and Ahmed v. Hungary ügyben hozott 2017. március 14-ei ítélete
- Az Emberi Jogok Európai Bíróságának a 47287/15. sz. Ahmed v. Hungary ügyben hozott 2019. november 21-ei ítélete
- A Federal Administrative Court (Deutschland) 10 C 4.09. sz. QD and AH v. Secretary of State for the Home Department ügyben hozott 2010. április 27-ei ítélete
- Az Italian Constitutional Court a 2 CMLR 372. sz. Frontini v Minister delle Finanze ügyben hozott 1974. évi ítélete
- A United Kingdom: Court of Appeal (England and Wales) C5/2008/1706 & No. 2. C5/2009/0251 sz. QD (Iraq) v. Secretary of State for the Home Department; AH (Iraq) v. Secretary of State for the Home Department ügyben hozott 2009. június 24-ei ítélete

Az EUSTRAT Műhelytanulmányok a Nemzeti Közszerológati Egyetem Eötvös József Kutatóközpont Európa Stratégia Kutatóintézet munkatársainak azon gyorsjelentéseit tartalmazza, amelyek meghaladják egy blogbejegyzés terjedelmét, tanulmányok előtanulmányaiként szolgálnak. Célunk, hogy minél aktuálisabb témákat dolgozzunk fel, kutatási részeredmények bemutatásával. Az elemzések az Európai Bizottság struktúrájának megfelelően a magyarországi viszonylatban is kiemelten kezelt szakpolitikákat fogják össze, úgymint a biztonság- és védelempolitika, a demokrácia és jogállamiság, a digitalizáció, a gazdaság és pénzügy, a kisebbségpolitika, az oktatás és kultúra, valamint a szomszédsg- és bővítéspolitika.

A tanulmánykötetet ajánljuk az Európai Unió iránt érdeklődő szakmai közvélemény számára, amely az európai integrációról való intenzívebb kommunikációt szolgálja magyar és angol nyelven egyaránt.

The EUSTRAT Working Papers contains quick reports from the researchers of the Europe Strategy Research Institute of the Eötvös József Research Center at the University of Public Service, which exceed the scope of a blog post, and serve as preliminary studies. Our goal is to process current topics by presenting partial research results. In line with the structure of the European Commission, the analyzes bring together policies that are a priority in Hungary, such as security and defense policy, democracy and the rule of law, digitalisation, economy and finance, minority policy, education and culture, neighborhood and enlargement policy.

I recommend the working papers to the professional public interested in the European Union, which serves for more intensive communication about European integration in both Hungarian and English languages.